TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Thị trường đồ chơi Trung thu: Cần tỉnh táo trước hiểm họa từ hàng nhập lậu

10:38 29/09/2025

Tết Trung thu đang cận kề, thị trường đồ chơi trẻ em trở nên sôi động với muôn màu sắc rực rỡ. Thế nhưng, phía sau vẻ hào nhoáng ấy lại là "vùng tối" đáng báo động: Nhiều sản phẩm đồ chơi nhập lậu, không nhãn mác, tiềm ẩn hóa chất độc hại vẫn len lỏi tràn ra thị trường. Những món đồ tưởng chừng vô hại đang âm thầm đe dọa sức khỏe, thậm chí là tương lai của trẻ nhỏ.

Lực lượng chức năng Hà Nội phát hiện 232 sản phẩm đồ chơi các loại do nước ngoài sản xuất, không rõ nguồn gốc

Phát hiện, xử lý nhiều vụ vi phạm

Chỉ trong vài tuần cao điểm kiểm tra trước Tết Trung thu 2025, các lực lượng quản lý thị trường liên tục phát hiện những vụ kinh doanh, buôn bán đồ chơi trẻ em nhập lậu, không hóa đơn chứng từ, không đạt tiêu chuẩn an toàn.

Ngày 23/9, Đội Quản lý thị trường số 1, Chi cục Quản lý thị trường TP. Hà Nội (Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo 389 thành phố) kiểm tra hộ kinh doanh tại ngõ 196 phố Hồ Tùng Mậu (phường Phú Diễn), phát hiện 2.283 sản phẩm đồ chơi trẻ em do nước ngoài sản xuất, nhưng không giấy tờ chứng minh nguồn gốc. Đây là số hàng có dấu hiệu nhập lậu, tiềm ẩn nguy cơ ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe trẻ nhỏ. Đáng chú ý, hộ kinh doanh này còn lập website bán hàng trực tuyến nhưng không đăng ký, không công khai thông tin, khiến người tiêu dùng không thể kiểm chứng chất lượng.

Tương tự, Công ty TNHH Xuất nhập khẩu thương mại quốc tế Vũ Gia Phát (phường Xuân Phương) cũng vừa bị xử phạt 6 triệu đồng và buộc tiêu hủy toàn bộ số đồ chơi nhập ngoại không hóa đơn chứng từ, không đạt chuẩn an toàn.

Đội Quản lý thị trường số 2, Chi cục Quản lý thị trường Hà Nội phối hợp các lực lượng liên ngành tại phường Hoàn Kiếm và phường Hồng Hà kiểm tra 8 cơ sở kinh doanh, thu giữ gần 3.000 sản phẩm đồ chơi không nhãn mác, không rõ nguồn gốc, không ghi thành phần hay tiêu chuẩn chất lượng.

Ngày 26/9, Đội QLTT số 1, Chi cục Quản lý thị trường Hà Nội kiểm tra cơ sở kinh doanh tại ngõ 75 đường Phú Diễn, phường Phú Diễn. Tại đây, lực lượng chức năng phát hiện 660 khẩu súng đồ chơi mang nhãn “Made in ISRAEL”, do nước ngoài sản xuất nhưng không có hóa đơn, chứng từ hợp pháp. Toàn bộ số hàng hóa vi phạm đã bị lập biên bản, niêm phong và tạm giữ để xử lý.

Đại diện Chi cục QLTT Hà Nội nhấn mạnh, những loại đồ chơi có hình dáng giống súng, lựu đạn, dao găm, cung nỏ… đều nằm trong danh mục hàng hóa bị cấm lưu thông trên thị trường vì ảnh hưởng xấu tới nhân cách, sức khỏe trẻ em và có nguy cơ gây mất an ninh, trật tự xã hội. Các hành vi buôn bán, tàng trữ, cho trẻ em sử dụng đồ chơi này đều bị xử phạt nghiêm theo quy định.

Không chỉ ở Hà Nội, tại Quảng Ninh: Lực lượng chức năng phát hiện xe tải chở gần 2.000 thú nhồi bông “Baby Three” không hóa đơn chứng từ. Kết quả giám định cho thấy, toàn bộ số hàng có hàm lượng formaldehyde vượt ngưỡng cho phép – một hóa chất được Tổ chức Y tế thế giới (WHO) và Cơ quan Nghiên cứu ung thư quốc tế (IARC) xếp vào nhóm có bằng chứng gây ung thư.

Những vụ việc trên cho thấy, đồ chơi trẻ em nhập lậu, kém chất lượng không chỉ phổ biến ở quy mô nhỏ lẻ mà còn len lỏi cả vào doanh nghiệp phân phối lớn, thậm chí bày bán công khai.

Trẻ nhỏ vốn tò mò, thường xuyên ngậm, cắn đồ chơi, hoặc tiếp xúc lâu dài với các sản phẩm bằng nhựa, vải, cao su. Vì vậy, khi đồ chơi chứa hóa chất độc hại,

nguy cơ phơi nhiễm càng nghiêm trọng.

Formaldehyde thường được dùng trong công nghiệp dệt may để chống nhăn, chống mốc. Tuy nhiên, khi tồn dư trong thú nhồi bông, quần áo, formaldehyde có thể gây kích ứng da, viêm đường hô hấp, lâu dài làm tăng nguy cơ ung thư.

BPA (Bisphenol-A) và phthalates – thường có trong nhựa giá rẻ được giới chuyên gia cảnh báo là tác nhân gây rối loạn nội tiết, dậy thì sớm, ảnh hưởng đến sức khỏe sinh sản, thậm chí gây vô sinh.

Ngoài ra, một số đồ chơi nhập lậu còn chứa chì, thủy ngân, cadmium trong sơn phủ hoặc nhựa, có thể tác động trực tiếp đến hệ thần kinh non nớt của trẻ.

Thực tế đã có nhiều nghiên cứu chỉ ra, việc tiếp xúc lâu dài với các hóa chất này từ đồ chơi kém chất lượng có thể để lại hậu quả suốt đời. Điều đáng lo ngại là, hậu quả không biểu hiện tức thì mà âm thầm tích lũy, khiến phụ huynh khó nhận biết.

Lực lượng Quản lý thị trường Hà Nội tạm giữ lô đồ chơi sản xuất tại nước ngoài không rõ nguồn gốc

Lỗ hổng từ nhận thức đến quản lý

Lãnh đạo Chi cục Quản lý thị trường Hà Nội nhận định: “Vấn nạn hàng giả, hàng kém chất lượng, trong đó có cả đồ chơi trẻ em, diễn biến phức tạp, ngày càng

tinh vi và có quy mô phân phối lớn. Thế nhưng, việc kiểm soát mới chỉ xử lý được phần ngọn".

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến thực trạng này:

Nhận thức của phụ huynh còn hạn chế: Nhiều người mua đồ chơi chủ yếu dựa trên hình thức bắt mắt, giá rẻ, mà không để ý tem nhãn, chứng nhận chất lượng.

Lợi nhuận từ đồ chơi nhập lậu cao: Do không phải chịu thuế, chi phí kiểm định, hàng nhập lậu thường rẻ hơn nhiều so với sản phẩm chính ngạch, khiến các tiểu thương bất chấp rủi ro để buôn bán.

Thương mại điện tử mở đường cho hàng "chui": Với mạng xã hội, sàn thương mại điện tử, các hộ kinh doanh dễ dàng rao bán sản phẩm không rõ nguồn gốc mà ít bị kiểm soát. Người tiêu dùng lại có tâm lý "tin vào đánh giá ảo" mà bỏ qua yếu tố pháp lý.

Công tác kiểm soát còn hạn chế: Lực lượng chức năng dù đã nỗ lực nhưng nhân lực mỏng, trong khi hàng hóa nhập lậu len lỏi từ biên giới, cửa khẩu đến các chợ đầu mối, khiến việc "làm sạch" thị trường chưa triệt để.

Lãnh đạo Chi cục Quản lý thị trường Hà Nội nhấn mạnh, để ngăn chặn hiểm họa từ đồ chơi không rõ nguồn gốc, cần sự chung tay của nhiều bên:

Cơ quan chức năng: Tăng cường kiểm tra định kỳ và đột xuất, đặc biệt tại các chợ đầu mối, tuyến phố chuyên doanh, cũng như các kênh thương mại điện tử. Cần áp dụng công nghệ truy xuất nguồn gốc, mã QR, và phạt nặng hành vi buôn bán hàng lậu, hàng kém chất lượng.

Doanh nghiệp, nhà sản xuất: Chủ động xây dựng thương hiệu, đăng ký chứng nhận hợp quy, công khai minh bạch thông tin sản phẩm. Việc đầu tư vào thiết kế đồ chơi an toàn, có tính giáo dục không chỉ bảo vệ trẻ mà còn mở rộng thị trường bền vững.

Phụ huynh: Là "lá chắn đầu tiên", cần nâng cao nhận thức khi mua đồ chơi cho con. Nên ưu tiên sản phẩm có nhãn mác rõ ràng, chứng nhận CR, nguồn gốc xuất xứ minh bạch. Không vì ham rẻ mà đánh đổi sức khỏe của trẻ.

Công tác tuyên truyền, giáo dục cộng đồng: Các phương tiện truyền thông cần thường xuyên cảnh báo nguy cơ từ đồ chơi không rõ nguồn gốc, đồng thời giới thiệu địa chỉ, nhãn hàng uy tín để phụ huynh tham khảo.

Mỗi dịp Trung thu, ánh mắt háo hức của trẻ thơ thường gắn với những món đồ chơi rực rỡ sắc màu. Nhưng niềm vui đó chỉ thật sự trọn vẹn khi sản phẩm đến tay trẻ em là an toàn, chất lượng. Những con số hàng nghìn sản phẩm nhập lậu, chứa hóa chất độc hại bị thu giữ chỉ trong thời gian ngắn là hồi chuông cảnh báo mạnh mẽ.

Đồ chơi không rõ nguồn gốc không chỉ đánh lừa cảm xúc người mua bằng hình thức bắt mắt, giá rẻ, mà còn âm thầm gieo mầm bệnh tật cho thế hệ tương lai. Muốn "làm sạch" thị trường, ngoài nỗ lực của cơ quan quản lý, rất cần sự tỉnh táo, trách nhiệm của phụ huynh trong từng quyết định mua sắm.

Bảo vệ trẻ em trước những hiểm họa tiềm ẩn không chỉ là trách nhiệm của xã hội, mà còn là nghĩa vụ thiêng liêng của mỗi gia đình. Chỉ khi đó, niềm vui Tết Trung thu mới thực sự vẹn tròn, trong sáng và an toàn cho trẻ nhỏ.

Nguyễn Kiên